

Дзвоник

№ 224

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 17 рік видання, грудень, 2025 рік

Дзвоник (Clopotel)

№ 224, 2025 р.

*Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.*

ISSN 2501-2630

ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Людмила Дорош

Редактор: Ольга Сенишин

Редколегія: Міхаєла Гербіл,

Михайло Михайлюк, Михайло Трайста

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1

тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;

телефони/факси: 021-222-07-37

Adresa redakției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1

București, România.

Електронна адреса редакції:

clopotel@uur.ro

Друкарня:

«RCR Print»,

Бухарест, Румунія

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші, загадки, пісні
- * сторінки-розмальовки
- * вироби своїми руками
- * дидактичну сторінку
- * сторінку народознавства
- * рубрику «Славетні українці»
- * рубрику «Заходи для дітей»
- * рубрику «Вивчаємо англійську»

Дзвоник завжди радо прислухається до
ваших пропозицій і друкуватиме
надіслані вами спроби!

*Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!*

Марія ХОРОСНИЦЬКА

Кутя

Може, тому,
Що з медом, з маком...
Може, тому,
Що на порі,
В народі всім кутя до смаку,
Найбільше,
Звісно, – дітворі!
Борщі ми сьорбаєм
Частенько,
Нерідко кашу
І куліш...
Кутю смачну
І солоденьку
Їмо два рази в році лиш!..
На вечір,
Що святим зоветься,
Й на щедрий вечір, –
Ось і все!
Хоч як опісля
Заманеться –
Матуся більш
Не принесе!
Такий звичай –
Поважна справа.
Додати хочеться лишень:
Кутя –
Це надзвичайна страва
Кутю ми їли б кожен день!

Привітання Голови СУФ

Зимові свята щороку стають нагодою для радості та повернення до коренів, приносячи із собою світло наших традицій, тепло родини та красу звичаїв предків, що незмінно передаються з покоління в покоління й об'єднують нас, де б ми не були. У ці дні ми особливо від-

чуваємо, що єдність української спільноти Румунії є однією з наших найбільших цінностей, а краса української культури проявляється і в колядках, що лунають у домівках, і в святковій вечері, приготованій за давніми традиціями, і в символах віри, які ми дбайливо зберігаємо, і в невидимому зв'язку між людьми – у природній солідарності між дітьми, батьками, бабусями й дідусями, у тій любові, з якою передається рідна мова як безцінний дар прийдешнім поколінням.

Де б не жили українці Румунії – у селах, великих містах чи невеликих громадах, дух цих свят дарує однакове відчуття приналежності та спадкоємності, однакову радість зустрічей і рівне прагнення зберігати нашу культурну спадщину. Збереження української мови, традицій та звичаїв є не лише моральним обов'язком перед тими, хто впродовж століть оберігав і відстоював нашу ідентичність, а й відповідальністю перед тими, хто прийде після нас, щоб кожна

дитина знала українські колядки, розуміла красу традицій наших предків і пишалася культурою, до якої належить.

Упродовж багатьох років Союз українців Румунії залишається поруч із членами спільноти, підтримуючи ініціативи, що зміцнюють люд-

ські зв'язки, просуваючи освіту рідною мовою, заохочуючи культурні проєкти та супроводжуючи кожне покоління на шляху утвердження української ідентичності. СУР і надалі є головним партнером української громади, безпечним простором, де оживають традиції, де шануються наші цінності та де кожна родина знаходить повагу й підтримку.

У цій святковій атмосфері, коли звуки колядок і світло різдвяної зірки приносять мир у душі мир та надію на майбутнє, щиро бажаю вам гармонії й радості у ваших домівках, а в серцях – тепла спільноти, до якої ми належимо. Бажаю вам щасливого Різдва та Нового року, сповненого здоров'я, звершень, натхнення й віри в те, що разом ми здатні зберегти й передати далі суть нашої української ідентичності.

*Голова Союзу українців Румунії,
Депутат Парламенту Румунії
Микола-Мирослав ПЕТРЕЦЬКИЙ*

К. Д. ТРАЙСТА

Під дубом, що залишився

(Продовження з попереднього числа)

Дорога до Бухареста

Коли автобус в'їхав до Бухареста, небо вже горіло червоними відблисками вечора. Сонце повільно ховалося за дахами, а місто, величезне й шумне, розкривало перед Миколою свої вулиці. Машини мчали потоками, мов ріки світла, перехрестя здавалися безкінечними, а будівлі – високими, чужими, наче з іншого світу. Хлопчик пригорнувся до мами: йому раптом стало так самотньо серед цього моря каменю, скла й заліза.

– Це наш новий прихисток, Колю, – прошепотіла мама, обіймаючи його плечі. – Тут ми трохи перепочинемо.

Вона намагалася всміхатись, але в очах у неї була втома, як слід дороги, що здавалася без кінця.

Автобус зупинився біля невеликої площі. Їх зустріли люди, які говорили українською й кликали до мікроавтобуса. Микола чув уривки знайомих слів: «церква», «діти», «теплий одяг». Він ішов, тримаючись за мамину руку, й відчував, як у грудях тісно, бо це місто було зовсім не схоже на їхнє рідне.

Але все змінилося, коли вони переступили поріг Української церкви на Друмул Таберей. Усередині пахло воском, ладаном і теплом. Світло лампад віддзеркалювалось у золотих іконах, і тут, серед чужини, він уперше відчув щось близьке, рідне, наче частинку дому.

Хтось поклав йому до рук невеликий пакет: там були кілька іграшкових машинок і книжки. Микола здивовано підняв очі, не знаючи, що сказати. Йому всміхнулася молода жінка у вишиванці.

– Це для тебе, малий. Щоб ти знав: тут ти не сам.

А потім ще хтось простягнув йому яскравий журнал із малюнками на обкладинці. На ньому великими літерами було написано «Дзвоник». Микола обережно провів пальцем по літерах, наче боявся, що вони зникнуть. Йому стало тепліше, ніж від будь-якої ковдри. Це було українською. Це було його.

Саме тоді до нього підійшов високий чоловік з лагідними очима. У руках він тримав кілька книжечок у м'якій палітурці.

– Привіт, козаче, – сказав він, нахилиючись. – Як тебе звати?

– Микола, – несміливо відповів хлопчик.

– Мене звати дядько Михайло. Я пишу історії для дітей. Може, хочеш почути одну?

Микола здивувався. Він не чекав, що в чужому місті хтось звернеться до нього так просто й тепло. Він кивнув.

Дядько Михайло відкрив одну з книжок і почав читати: там була казка про маленького їжачка, який заблукав у темному лісі, але завдяки своєму доброму серцю знайшов друзів і дорогу додому. Голос письменника був рівний, спокійний, ніби й справді розганяв темряву, в якій опинилося серце хлопчика.

(Далі буде)

Ольга МІРОН

Подарунок для Максима

Повчальне оповідання про Святого Миколая

У невеличкому містечку, де взимку сніг падав м'якими пухнастими ковдрами, жив собі хлопчик на ім'я Максим. Йому було вже дев'ять років, і він був надзвичайно розумний, але мав одну особливість: абсолютно не вірив у Святого Миколая.

— Це все казки для малюків! — упевнено заявляв Максим своїм друзям. — Подарунки купують батьки. Ніякого дідуса з чарівними саньми не існує. Я вже занадто дорослий, щоб вірити в такі вигадки!

Коли наближався день Святого Миколая, всі діти писали листи, а Максим лише посміхався і казав, що він сам попросить у батьків те, що йому потрібно.

Батьки Максима, звичайно, засмучувалися. Вони намагалися пояснити синові, що Миколай — це не лише про подарунки, а про добро, милосердя і бажання допомагати іншим, але Максим лише знизував плечима.

Настала ніч перед святом. Максим ліг спати, але ніяк не міг заснути. Він думав про те, який подарунок знайде вранці, і вирішив, що спробує розкрити «таємницю» батьків. Коли годинник пробив північ, Максим тихо вислизнув з ліжка і попрямував до вітальні. Він заховався за великим кріслом, щоб побачити, як батьки «підкладатимуть» подарунки. Хлопчина чекав... і чекав... Минула година, потім ще одна. У будинку панувала тиша, освітлена лише м'яким місячним сяйвом. Зрештою Максим відчув, що його повіки важчають, і він і не помітив, як заснув.

Рано-вранці Максим прокинувся у своєму ліжку. Він швидко побіг до вітальні, де під ялинкою лежали подарунки для його молодшої сестрички. А біля його ліжка, у великому вовняному черевичку, лежала новенька, давно омріяна ним книга про космос! Але щось було не так. Разом із книгою поряд лежала маленька дерев'яна фігурка янгола і невелика, дуже акуратно загорнута цукерка. До цукерки була прикріплена маленька записка. Максим розгорнув записку. Там було написано дитя-

чим, трохи нерівним почерком: «Максime! У нашому дворі живе бабуся Марія. Їй дуже самотньо, і вона давно мріє про нові, теплі вовняні шкарпетки. Ти дуже розумний хлопчик і знаєш, що найкращий подарунок для Миколая — це твоє добре діло. Допоможи їй. З любов'ю, твій Миколай».

Максим був вражений. Цю записку не могли написати його батьки, бо бабуся Марія жила через кілька будинків, і про її мрію про шкарпетки він почув лише вчора, як вона ділилася з мамою на вулиці. Батьки не встигли б зробити таку записку! Цукерка була незвичайна — така, яких у їхньому місті не продавали. А фігурка янгола була точно такою, як він бачив на старій іконі в церкві.

Цілий день Максим думав про це. Він усе ще не міг повністю повірити в чарівні сани, але повірив у добро. Він попросив маму допомогти йому купити на базарі найтовстіші, найтепліші вовняні шкарпетки, які тільки зможна було знайти. Увечері, тримаючи пакет зі шкарпетками, Максим тихо постукав до бабусі Марії.

Коли бабуся побачила подарунок, її обличчя засвітилося такою радістю, що Максим відчув тепло, яке було сильніше за тепло від усіх його подарунків, разом узятих.

— Ох, мій маленький Миколайчику! — схлипнула бабуся. — Як ти дізнався? Я так мерзла вечорами і так про них мріяла!

Максим усміхнувся. Він зрозумів, що Святий Миколай — це не просто дідусь, це дух милосердя і любові, який живе в серцях добрих людей і надихає їх на хороші вчинки. Можливо, він не прилітає на санях, але він точно знає про всі мрії та вчить нас бути кращими. Із того дня Максим не просто отримував подарунки — він почав шукати, кому б допомогти. Він зрозумів: Миколай приходить до всіх, але найкраще його бачать ті, хто вірить у добро і сам його творить.

Анна ОВЧАРУК,

12 років

Товелителі усього живого

(Продовження з попереднього номера).

«Цікаво, чи є в цих тунелях хтось інший? І якщо є – а раптом він вороже налаштований? Як тоді мені діяти?» – спокійно міркувала вовчиця.

Пройшовши ще трохи, вона помітила, що тунель почав розширюватися. Жодних інших розгалужень не було.

«Чудово, блукати не доведеться. Хоча... шляхи до відступу теж обмежені. Але все одно краще, ніж ходити манівцями», – дійшла вона висновку.

– Хто посмів увійти до моїх володінь?! – раптом пролунало з глибини хрипким, злим голосом.

– До чийх саме володінь? – відгукнулася Синій після короткої паузи.

– До МОЇХ!

– А точніше?

– Замовкни, порушнице! Ніхто не сміє заходити до моїх володінь!

– А хто ти? – спокійно продовжувала Синій.

– Володар цього місця!

– Слухай, володарю цього місця... це ти заразив динозаврів?

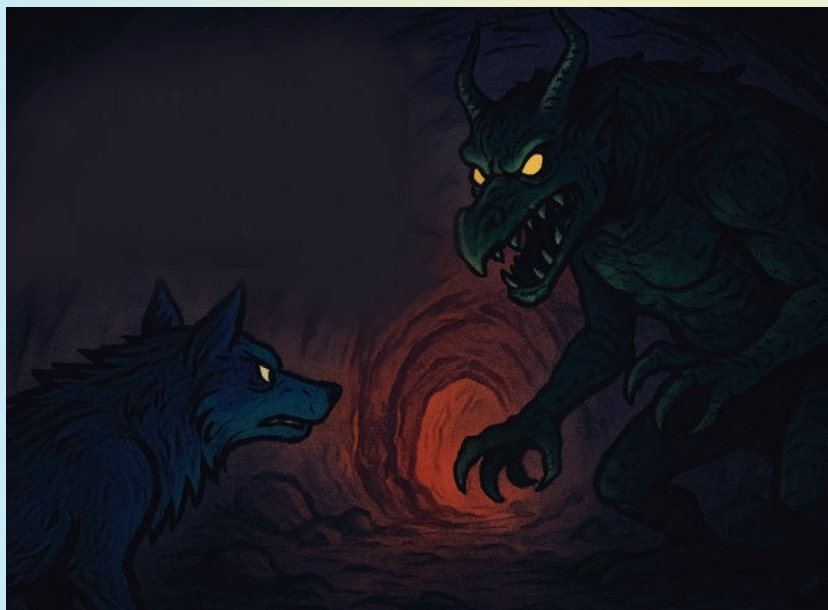
– Я? Заразити? ХА-ХА-ХА! Мандрівнице світами, скоро вся лісова територія буде моєю! Мої кордони розширяться! І все – завдяки їм! – голос перейшов у шипіння. – А коли вся територія буде моєю... о, тоді будуть не лише динозаври, хе-хе-хе. Буде багато кого! І всі вони розширюватимуть мою владу! Моя армія стане непереможною! Весь цей світ буде моїм! – голос розсміявся божевільним сміхом. – А потім... і інші світи. Я знаю, хто ти, Синій... мандрівнице світами, лідерко зграй, володарко Блакитного Кривавого Місяця і Нічназоре... Ви мене не зупините, хе-хе-хе...

– Не зупинимо, кажеш? А скажи-но: що ти можеш зробити БЕЗ армії? Ти просто боягуз, який ховається в тунелях і чекає, поки

інші здобудуть світ для нього? Чи просто занадто... ледачий? Або готуєшся до «великої битви»? Плануєш?

– Ха-ха... А ти не така вже й дурна, як я думав, хоч і потрапила в мою пастку. Я планую... готуюсь. Навіщо витрачати енергію, коли хтось інший може зробити всю роботу, га?

– Е ні, я в пастку тут не потрапляла. Ти сам видав свій план. Думаєш, мої союзники про це не дізнаються? – у цю ж мить вихід позаду завалило.

– Ооо, іди, розповідай їм, хе-хе-хе. А тим часом моя армія... знищить твоїх двох друзів. Як їх там звали? Ікло і Зелемур? Так-так... ті двоє. Вони ж щось недоговорили тобі, чи не так? Якась змова? Попередження? Новини? І вони ще й раді були дізнатись, що Нічназоря з тобою... Підозріло, правда?

– Слухай, дурнику, ти коли-небудь замовкнеш? – втрутилася Нічназоря. – Бачу, ти з тих, хто говорить багато, а робить мало. Я таких уже зустрічала: пусті брехуни. Але завжди знайдуться ті, хто їм вірить. Байдуже – пастка це чи ні. Ми тебе все одно переможемо.

– Ти права, Нічназоре, – додала Синій. – Ми бачили багато таких. І всі вони зрештою програвали. Деякі були просто брехунами – ті падали швидко. Інші говорили напівправду – ті були розумніші, але теж програли.

– Я? Програти? Ха-ха-хе-хе! Цього не буде ще як мінімум десять століть! – вигукнув голос.

Але Синій уже визначила, звідки він лунає. Добігши туди, вона побачила... старезного динозавра.

– Ти мав на увазі десять секунд? – уточнила Нічназоря й послала в нього коротке закляття. Його виявилось вдосталь, щоб зупинити балакучого старого. – Ми бачили дурних, але ті принаймні були сильними. А це що?

– Скоріше за все, просто динозавр, який захотів влади. Як завжди. Але... ні. Це надто просто. Не вірю, що він усе це організував. Це радше «думайте, що перемогли», – сказала Синій.

– У будь-якому разі, нам треба йти, – мовила Нічназоря. – Вихід завалений, повітря довго не протримається.

– Ти права, – погодилася вовчиця. Вона ще раз озирнулася на місце, де стояв старий динозавр, і рушила назад до завалу, намагаючись збагнути: що ж тут не сходиться? Що приховано за цією надто простою перемогою?

(Далі буде)

Богдан ЛЕПКИЙ

Під Різдво

Колядки, колядки, колядки,
Свічечки на зеленій ялинці:
Білий сніг вкрив садки і грядки.
Мерехтить на кожdisькій билинці.

Любі сни, райські сни, сни весні,
Сни про те, що було і минуло, –
Хоч як серце у грудях тисни,
Щоб забуло, – воно не забуло.

Кожду річ, кожний мент,
Кожде слово з уст близьких і рідних
Заховало воно, мов фрагмент,
Мов мелодію арф неподібних.

Сергій ГОРДІЄНКО

Норічні подарунки

За віконцем зимонька
Снігу намітає,
А дитяче серденько
В мріях завмирає.
Бо, либонь, опівночі
Дід Мороз зайде.
Купу подаруночків
Під гілки складе!
То ж в чеканні солодко
Серце завмирає,
Дитинча замріє
Дивини чекає...

●●● Славетні українці ●●●

Микола Пимоненко

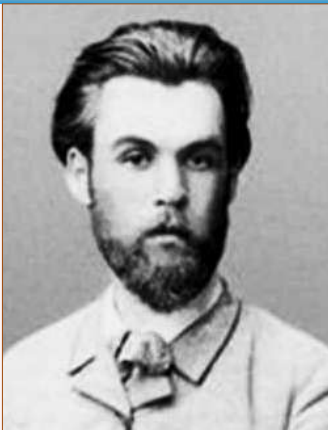
З Ольгою Сенишин

Цей талановитий художник і живописець, педагог і академік входить до «золотої десятки» українських митців ХХ століття. Микола Пимоненко залишив величезну творчу спадщину – понад тисячу робіт, що нині зберігаються у найбільших музеях України та світу. Він є автором картин на різну тематику, які представили світові його самобутню Україну. У них відбилася не лише життя, побут і звичаї українців, а й їхня народна душа, оптимізм, гумор і життєстійкість. Його творчість стала важливим етапом у становленні національної школи реалістичного мистецтва та заклала основи для її подальшого розвитку. *«Пимоненко, не шукаючи ніякої реклами, спокійно та з любов'ю робить свою справу художнього прославлення рідної України з її життєрадісним і гарним народом»,* – відзначали фахівці. Сьогодні репродукції його картин можна побачити у шкільних підручниках і на обкладинках книжок, у схемах для гаптування хрестиком, на модних шоперах і худі.

Микола Корнилович Пимоненко народився 9 березня 1862 року у бідній міщанській родині та все життя (окрім трьох років навчання) прожив у Києві. Із одинадцятирічного віку майбутній художник їздив із батьком у ближні містечка й села, де той споруджував олтарі й розписував церкви. Із цих поїздок хлопець виніс перший досвід і сформував особливий український погляд.

Коли Миколі виповнилося чотирнадцять, батько віддав його у навчання до школи іконопису. Потім він навчався у Київській рисувальній школі та у Петербурзькій академії художеств, яку через хворобу легенів та нестатки залишив. По поверненню він викладав у художній школі, а потім обійняв посаду штатного викладача малювання Київського політехнічного інституту. У кінці життя отримав звання статського радника, що прирівнювалося до дворянства.

Пимоненка інколи називають «співцем українського села». Багато його робіт присвячено повсяк-

денному життю, радощам і турботам простих людей. Він малював геть усе: дітей, які випасають гусок та худобу, молодичок, парубків, бабусь, дідуганів. Один із сучасників зауважив: *«Картини Миколи Пимоненка виповнені світлого, ясного настрою, такого рідкісного та цінного у нашому похмурому й сумному житті. Із них віє свіжим повітрям і привіллям прекрасного Півдня, насиченого жагучим сонцем, що робить людей веселішими,*

добрішими, чутливими до всього світлого та прекрасного». Та митець чудово писав і міські мотиви, і пейзажі, і квіти, і тварин. Він створив чарівні портрети дітей і дружини, простих селян і відомих киян. А ще – графічні ілюстрації до поем Тараса Шевченка та малюнки до інших книжок. Пимоненко також був одним із тих київських художників, які у 1890-х роках брали участь у розписах Володимирського собору у Києві.

Його роботи не залишилися непоміченими. У 1904 році Миколу Пимоненка обрано академіком живопису Петербурзької академії мистецтв. Його твори охоче брали на виставки до Берліна, Парижа, Лондона, Мюнхена. У 1906 році на мюнхенській виставці його картині «Страсний четвер» надали одне з найпочесніших місць, а автора полотна визнали дійсним членом Мюнхенського товариства художників. У 1909 році його картину «Гопак» придбав Лувр, а сам митець став дійсним членом французького товариства «Інтернаціональна спілка митців».

Микола Пимоненко пішов із життя у розквіті творчих сил, у 51-річному віці – 25 березня 1912 року, від ускладнень, спричинених туберкульозом. Митця відспівали у Володимирському соборі і у присутності найвищого київського духовництва поховали на Лук'янівському цвинтарі. У 1997 році відкрито музей його імені у селі Малютянка, де він творив у останні роки свого життя та мав власну майстерню. Найбільш представницька колекція творів українського майстра нині зберігається у Національному художньому музеї України.

Мирослав АРТИМОВИЧ

АБЕТКА

I i

Ігор, Іра та Іванко
Індика шукали зранку,
На подвір'ї був – І зник,
Де ж подівся наш Індик?
Обійшли усі двори,
Запитали в дітвори:
– Може в Інший бік Іти?
Може вдасться там знайти?
От Історія сумна:
Був Індик – І вже нема!

Осьде слово – в множині,
В ньому буде буква *ї*:
Солов'ї, гаї, краї –
Всі турботи тут мої.
А коли такі ж слова
В однині писати –
Будеш, сестро, ти мене
В слові замінати.
Ось, наприклад, прочитай:
Соловейко, гай та край.

К к

Ї ї

Їжачок у поїзд сів,
Їде в гості до братів,
Накупив найдків Їм –
Рідним братикам своїм,
А сестриці-Їжачисі
Подарує рукавиці,
Щоб не мерзла в лапки,
Коли вийде з хатки!

У Колисоньці Кленовій
Колисала мати сина
І співала Колискову
Про Красуню Квіт-Калину.
Красні Китиці Калини
Над Колискою схилились,
Щоб синовкові Красиві,
Кольорові сни наснились.

Л л

Й й

– Йой! – зітхає буква *Й*, –
Як набридло все в житті:
Тільки *йойкай* та зітхай,
Не щастить мені – і край!
– Не страждай, – говорить *ї*, –
Будь сестрицею мені:
Будем разом – ти і я –
Чарівні творить слова.

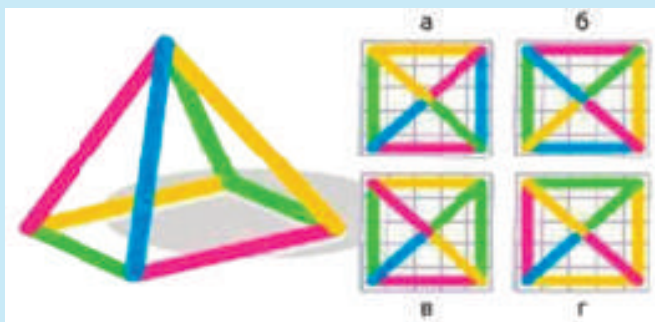
Лебідь, Ластівка, Лелека
Прилетіли іздалека;
Лама, Лев та Леопард
Всіх злякали – це не жарт!;
Лис, Лоша й рогатий Лось
Разом крикнули: «Лосось!
Ось він в річці! Ось він, ось!»
– Звідки він сюди приплив?
– Здивувались Лящ та Лин.
І Лише Лінивій Льосі
Все байдуже, все у носі!

Тематична картка «Святий Миколай»

У грудні до маленьких (та й не тільки до них) українців завітає зі своїми дарами Святий Миколай. У сучасному світі він продовжує бути головним зимовим дарувальником в Україні, Польщі, Словенії, Бельгії, Нідерландах, Німеччині, Австрії та ще в багатьох країнах. Давайте перевіримо наші знання про цей період зимових свят, підготуємося стати помічниками доброго зимового чарівника!

зверху, щоб туди надіслати потрібний відповідно помічений подарунок.

1. Розгадай шифр і ти дізнаєшся, хто із зимових чарівників першим вручає подарунки.

	1	2	3	4	5	6
1	А	Б	В	Г	Г	Д
2	Е	Є	Ж	З	И	Й
3	І	Ї	К	Л	М	Н
4	О	П	Р	С	Т	У
5	Ф	Х	Ц	Ч	Ш	Щ
6	Ь	Ю	Я			

4. Допоможи визначити номер будинків майбутніх власників подарунків на вашій вулиці:

Кожна коробка символізує якусь цифру. Визнач, якій цифрі вона відповідає, і запиши відповіді.

$$\text{Red box with yellow bow} + \text{Red box with yellow bow} = 6;$$

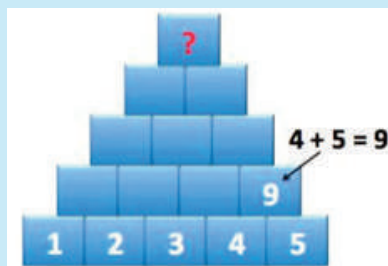
$$\text{Yellow box with red bow} + \text{Purple box with red bow} = 10;$$

$$\text{Yellow box with red bow} + \text{Green box with white bow} = 12;$$

$$\text{Red box with yellow bow} + \text{Purple box with red bow} = 5;$$

$$\text{Red box with yellow bow} - \text{Purple box with red bow} = 1.$$

2. Щоб дізнатися за скільки хвилин чарівники з помічниками облітають одну країну, коли роздають подарунки, потрібно «дійти до вершини». Виконай вправи за зразком і вкажи правильну відповідь.

3. Коли летиш на санчатах у небі, то дуже складно правильно розібратися, які подарунки повинні потрапити в котрий будинок. Потрібно швидко «прочитати» таємні позначки. В плані тренування уважно роздивися і з'ясуй, як виглядає ця піраміда

5. Розстав слова в алфавітному порядку.
Різдво, свято, ялинка, прикраси, гірлянда, сніжинка, сніг, мороз, крижинки, кульки, зірка, свічка, хлопавка, феєрверк, сніговик.

Аа а Аа	Бб б Бб	Вв в Вв	Гг г Гг	Ґґ ґ Ґґ	Дд д Дд	Ее е Ее
Єє є Єє	Жж ж Жж	Зз з Зз	Ии и Ии	Іі і Іі	Її ї Її	Йй й Йй
Кк к Кк	Лл л Лл	Мм м Мм	Нн н Нн	Оо о Оо	Пп п Пп	Рр р Рр
Сс с Сс	Тт т Тт	Уу у Уу	Фф ф Фф	Хх х Хх	Цц ц Цц	Чч ч Чч
	Шш ш Шш	Щщ щ Щщ	Ь знак м'якшення ь ь	Юю ю Юю	Яя я Яя	

6. Святий Миколай відправив нам вікторину. Розділіться на дві команди в класі чи в сім'ї та дізнайтесь, хто із вас знає відповідь на якомога більше запитань.

1. Хто приносить слухняним дітям подарунки в Україні? (Святий Миколай).

2. Як називається кругла новорічна мішура у хлопавці? (Конфетті).

3. Скільки страв має стояти на різдвяному столі? (12).

4. Як називається вечір напередодні Різдва? (Святвечір).

5. Новорічні вогники на ялинках називаються... (гірляндою).

6. Що додають до куті українці? (Мак, ...)

7. Куди кладе свої подарунки Святий Миколай? (Під подушку).

8. Як називають пісеньки, що співають переважно на Різдво? (Колядки).

9. Як називається головна різдвяна страва? (Кутя).

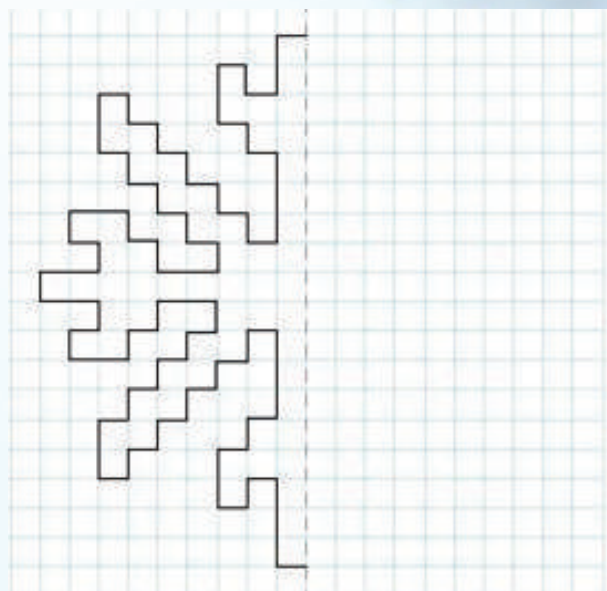
10. Як називається традиційний український різдвяний компот із сухофруктів? (Узвар).

11. Із чого зазвичай варять кутю? (Із зерен пшениці чи ячменю).

12. Що приносить неслухняним дітям Святий Миколай? (Різки).

13. Звідки знає Святий Миколай чого собі бажають діти? (Із листів, яких йому пише дитвора).

7. Домалюй контурну лінію сніжинки справа так, щоб вона повністю відповідала зображеній частині зліва. Виріжи сніжинку та прикрась нею вікно перед Різдвом.

8. Склади або вигадай історію про новорічні пригоди за схемою та підказками поданими нижче:

Моя історія матиме назву;
Героїв моєї історії буде звати;
Головні події моєї історії
.....

Рубрику підготувала Поліна Кочегарова

Зроби своїми руками

Кумедний сніговик із паперової склянки

З Людмилою Дорош

Ця зимова поробка зі звичайної паперової склянки перетворюється на милого сніговика, який може стати чудовою прикрасою, елементом новорічної композиції чи просто веселою забавкою для дітей. Робота дуже проста, підходить для дитячих гуртків, уроків трудового навчання або домашньої творчості. У процесі діти вчать працювати з аплікативними елементами, розвивають дрібну моторику та творчу уяву.

Матеріали:

2 паперові склянки, кольоровий папір (червоний та білий), білий кружечок (або маленький ватний диск) для помпона, чорний маркер, ножиці, клей.

1. Підготовка основи.

Переверни паперову склянку догори дном – це буде тіло твого сніговика.

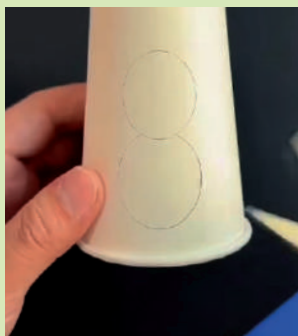
2. Простим олівцем намалюй на склянці 2 кола, що злегка накладаються одне на одного. Виріж їх.

3. Із кольорового паперу виріж червону шапочку, червоний шарфик та помпон (із білого паперу) або використай готову ватну кульку. Наклей їх на сніговичка. Встав усередину другу склянку.

4. Намалюй обличчя сніговичка (чорним маркером очі, брови, рота, а оранжевим – ніс-морквинку). Заверши образ – додай

гудзики – намалюй їх маркером або приклей маленькі кружечки з чорного паперу. Чорним маркетом намалюй ручки-гілочки з боків. Перший образ твого сніговичка готовий!

5. А тепер пофантазуй! Придумай та нама-

луй інші вирази обличчя твого сніговичка. Для цього лише поверни внутрішню склянку трішки убік, поки перед тобою знову буде повністю білий простір. Намалюй якомога більше настроїв для свого сніговичка! Тепер він може «оживати» – ти можеш ним рухати, придумувати з ним зимові історії й гратися так, ніби це справжній друг!

Коза

Українська народна пісня

Помірно

Го-го-го, коза, го-го, сірая,
Ой розходися-розвеселися
По всьому дому, по веселому!

Де Коза ходить, там жито родить,
Де не буває – там вилягає!
Де Коза туп-туп – там жита – сім куп.

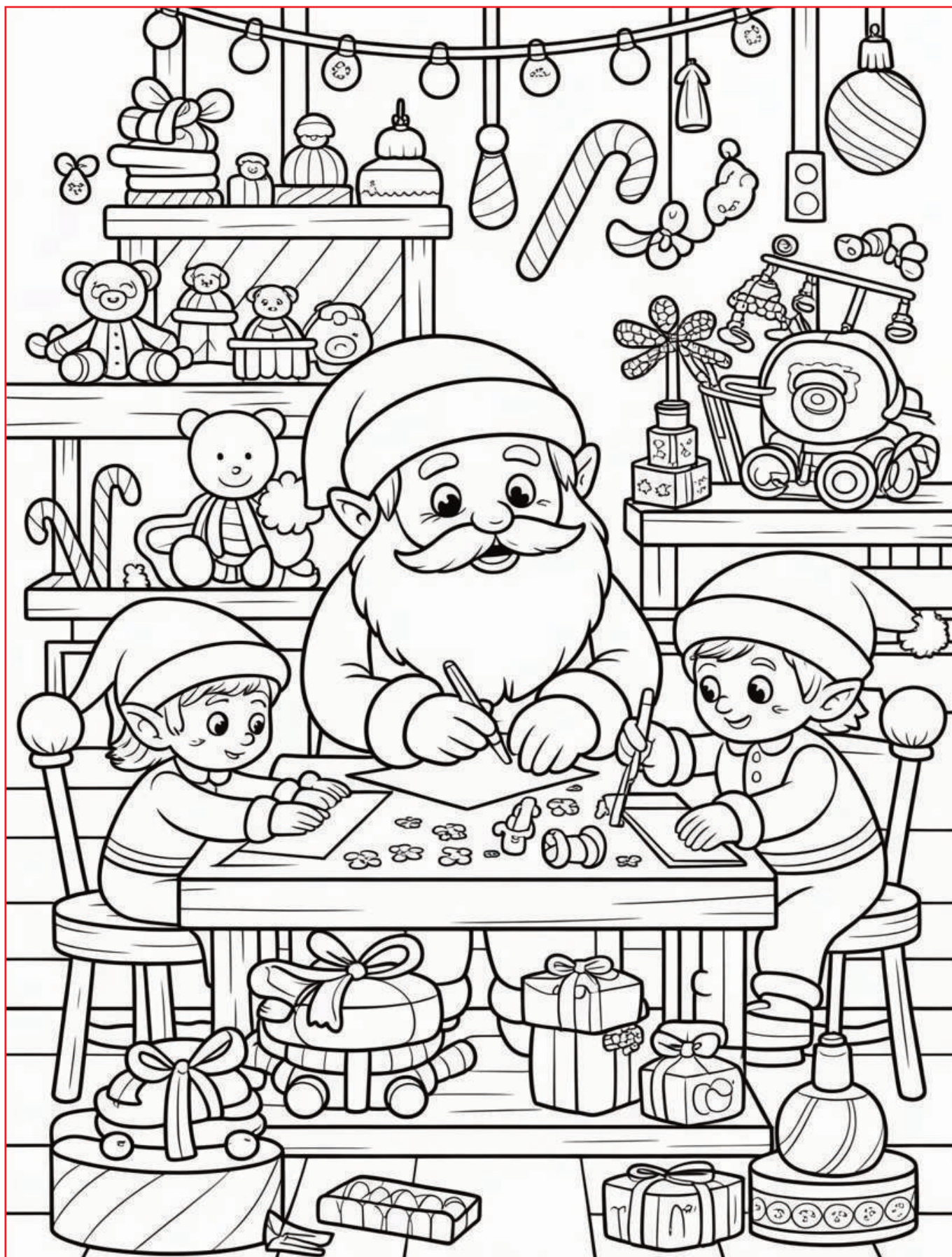
А в нашій сільці всі хлопці стрільці
Стрешили козу в правес вушко,
В правес вушко, в саме сердечко – пуць!

Коза упала, нежива стала.
А міхоноша бере дудочку
Надима козі та й у жилочку!

Уставай, козо, вставай, сірая,
Господар іде, ковбасу несе
Та ще й голубець. На цьому – кінець!

Дай, Боже, добрий вечір!

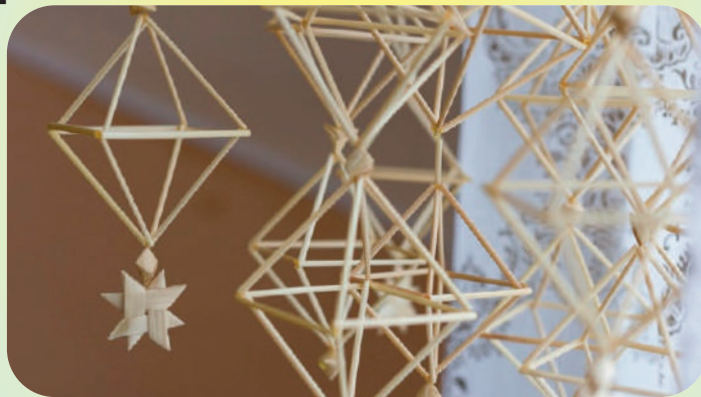

Зимова Ганна

Сторінка народознавства з Ольгою Сенишин

За новоюліанським календарем 9 грудня віряни відзначають важливе релігійне свято – зачаття праведною Анною матері Ісуса Христа Діви Марії. У народі це свято називають Анною Зимовою або Темною. Українці здавна вважали Анну покровителькою сімейного життя і родовитості. Цю святую особливо вшановували вагітні, породіллі та всі, хто хоче, але не може мати дітей. Цей день вагітним краще більше відпочивати і менше працювати. У деяких місцевостях вагітні дівчата зовсім не виходили з дому. Заборона працювати часто розповсюджувалася на всіх жінок, не лише на вагітних. Тому саме цього дня дівчата збиралися на свої сходки, щоб узгодити, як будуть святкувати різдвяні свята.

На Ганни, крім узгодження святкувань, починали виготовляти різдвяні прикраси. У більшості випадків майстрами по виготовленню таких прикрас були дівчата, жінки й діти. Найчастіше робили різдвяних «павуків» – це легка, геометрична прикраса для захисту оселі та родини, для закликання добробуту, щастя та благословення в дім. Люди вірили, що «павуки» захищають дім і родину від зла, ніби вловлюючи його в свої «мережі». Казали, що розвіюючись від повітря, «павук» відганяв злих духів. А якщо випадково

торкнулися «павука» – у майбутньому році на вас чекає удача. «Павуки» складаються з ромбів і трикутників, які з'єднуються в легку, але міцну конструкцію. Традиційно такі прикраси виготовляли з соломи або очерету, але сучасні варіанти можуть бути з паперу, дроту або ниток. Кути робляться заокругленими, щоби у родині не було сварок. Ці конструкції підвішували до стелі, часто над святковим столом, за допомогою тонкої нитки або навіть кінської волосини. З тонкої соломи робили й інші прикраси, наприклад, у вигляді сніжинок чи сонця.

Серед різдвяних прикрас українців також були «їжаки» – у виліплену форму з тіста або глини густо втикали невеличкі колоски. Розповсюдженням був також звичай підвішувати до стелі таку традиційну українську прикрасу, як *різдвяний голуб*, яких створювали з випо-

рожного яйця і паперу. В першу чергу яйце спорожнювали від вмісту, а з кольорового паперу виготовляли крила. Потім у шкарлупі яйця робили дві дірки і просушували туди паперові крила. За однією з версій, ці голуби, напевно, є відображенням віри в те, що душа людини після смерті може втілитися в голуба. Крім того, з давніх-давен голуби вважалися вісниками добрих новин та були символом миру. Тому не дивно, що віряни полюбляли прикрашати домівки такого типу прикрасою.

Особливо розповсюдженням був звичай виробляти *витинанки* – красиві ефектні паперові прикраси. Ними ще до недавня прикрашали стіни, двері, вікна і навіть стелю оселі. Виробляли й прикріплювали їх будь-коли, а моделі були самими різноманітними – в залежності від майстрів, їхнього вміння та місцевих звичаїв. Особливо красиві витинанки виготовлялися переважно до великих свят – Різдва й Великодня. Їх кріпили зазвичай на

шибках, а згодом знімали чи замінювали іншими. Техніка витинанки найкраще відповідає дитячим вподобанням, тому це вони напередодні зимових свят прикрашали вікна химерними виробами, схожими на морозні візерунки. До Різдва віконними прикрасами також ставали витинанки у вигляді зірок, хрестів, квітів. Часто їх розміщували по вертикалі й горизонталі, утворюючи великий хрест. До зимових свят традиційно вирізують і до сьогодні витинанки-ангели. Їх клеять у більшості випадків на шибках, але можна кріпити на ниточці біля ікон, дитячих ліжечок, дверей, на книжкових полицях, біля люстри тощо.

До різдвяних свят виготовляють також гірлянди з паперу, які komponують з невеликих витинанок. Сьогодні їх масово продукують із сучасних яскравих блискучих та міцних матеріалів. Та все частіше у сім'ях надають перевагу домашньому виготовленню цих та інших подібних різдвяних прикрас. Ці традиційні прикраси із столітньою культурою виконання своїм особливим виглядом здатні розвеселити й сучасні оселі українців.

Усім гарних різдвяних свят!

Христина КОСТЕНКО

Миколчине бажання

Листопад для п'ятикласника Миколки був особливим місяцем, бо за ним – грудень, в якому є улюблений День святого Миколая. Тож хлопчик заздалегідь ретельно готувався до свята, пам'ятаючи, що треба поводитися добре.

Він був надзвичайно чемним з рідними, старанно навчався, сумлінно виконував домашні обов'язки – прибирав свою кімнату та виносив сміття.

А ще частіше підгодовував у дворі безхатніх тваринок. І охочіше допомагав сусідці, жінці похилого віку пані Наталі, донести сумки, коли зустрічав її після школи. «Миколко, в тебе щире серце», – зазвичай приказувала пані Наталя, дякуючи маленькому помічнику.

Щовечора хлопчик підходив до календаря на стіні і закреслював поточну дату та сідав за стіл записати щось у маленькому нотатнику. Його подарувала мама на день народження Миколки поміж інших дарунків, тоді вона таємниче повідомила:

– Це не простий нотатник, а чарівний. Кожне бажання, записане сюди, обов'язково здійсниться.

– Овва, справжня магія! – в очах хлопчика спалахнув допитливий вогник.

Минав час, а бажань у нотатнику ставало дедалі більше. Першим у списку серед омріяних подарунків був новий велосипед. Другою забаганкою хлопчика була новенька вудка. Бо хоч і далеко ще до літа, але Миколка так довго заздрих сусідам. Дядечко Степан брав на риболовлю своїх синів – Устима та Гліба, однолітків Ми-

коли, і вони зазвичай щасливі поверталися з уловом. Миколку теж кликали з собою на річку: «Гайда з нами порибалиш!». Проте без вудки не хотілося йти. А батьки все відкладали її купівлю, бо відправляли сина чи до бабусі в село, чи в літній табір.

Зрештою Миколка потоваришував з Глібом, хлопці разом відвідували спортивну секцію волейболу і ходили на заняття з карате. Але Миколці кортіло спробувати ще один вид спорту – бокс. Тож боксерські рукавиці були наступними у його списку бажань.

Останнім часом Гліб хворів, і Миколка сумував за ним на спортивних заняттях. Також друзі часто ходили в кіно, а тепер одному туди не хотілося. І комп'ютерні ігри вже не були такими цікавими без участі товариша. Минали дні, а Гліб досі хворів, його навіть не пускали відвідати, пояснюючи, що в сім'ї Микитенків карантин.

(Далі буде)

Вивчаємо англійську

З Іриною Савіною

1. Намалюй подарунки, які б ти хотів отримати на Різдво. Потім розкажи мамі або татові, що саме ти зобразив та поясни чому. Спробуй назвати речі англійською.

3. Уважно роздивися таблицю та спробуй відшукати сховані в ній слова.

F	C	T	G	R	M	E	L	F	P	Q	H	G	H	U
C	A	N	G	E	L	R	T	E	D	K	O	J	L	Y
V	N	T	B	R	T	G	A	E	B	E	L	L	M	E
J	D	I	H	U	T	R	C	S	S	D	L	F	T	J
Y	Y	R	T	E	H	O	D	F	W	Q	E	N	H	D
S	C	K	Y	S	R	E	I	N	D	E	E	R	H	B
E	A	Y	T	A	F	C	D	M	G	S	Y	U	S	G
A	N	D	T	H	D	J	H	H	E	S	A	N	T	A
T	E	I	D	B	G	H	D	R	J	F	G	K	T	N
T	O	Y	G	H	O	D	P	L	I	G	H	T	S	A
N	A	Y	K	F	H	W	T	S	O	S	I	D	M	M
A	T	F	S	L	E	I	G	H	F	A	T	F	N	W
H	T	A	H	C	J	T	S	U	T	R	S	M	F	O
D	F	G	A	V	J	Y	A	R	E	A	A	K	A	N
S	T	O	C	K	I	N	G	E	Y	D	K	J	F	S

2. Пограй у настільну гру та обери свою відповідь. Для гри потрібен буде гральний кубик. Веселіше буде пограти з кимось, але варто спробувати й самому!

Заходи для дітей

✿ Учні шкіл Сучавського повіту з радістю відзначили Міжнародний день доброти та Міжнародний день толерантності. У школах Палтіну та Спертурі діти малювали, співали, створювали яскраві плакати та дарували одне одному маленькі символічні подарунки, обговорюючи важливість щирих слів і добрих щоденних вчинків. У Середній школі Арджел учні взяли участь у вправах та іграх, що навчають поваги, емпатії та прийняття різноманітності. Особливим моментом стала спільна діяльність семикласників і першокласників, які разом створювали малюнки й повідомлення про толерантність та дружбу. Ці заходи показали, що школа є важливим простором для виховання доброти, взаєморозуміння та інклюзивності. Завдяки творчому підходу вчителів діти отримали цінні уроки, що сприяють формуванню відкритої та гармонійної спільноти.

✿ 14 жовтня Галацька філія СУР провела «День української мови» – тепле свято, присвячене рідній мові та культурній ідентичності громади. Усі учасники громади створили зворушливі миті, декламуючи вірші про мову, а хор «Ясниця» доповнив атмосферу тематичним концертом. Свято завершилося закликом берегти, плекати й передавати українську мову новим поколінням, щоб її сила й краса залишалися живими в родині та громаді.

••• Заходи для дітей •••

✿ 12 листопада 2025 року в с. Вишівська Красна відбувся затишний культурно-виховний вечір українських казок, організований секретарем Крісті Василем Бежерою. Учні місцевої школи зацікавлено слухали народну казку «Рукавичка», обговорювали героїв казки й ділилися власними враженнями, що створило теплу згуртовану атмосферу. Метою зустрічі було заохотити дітей говорити українською, пізнавати традиції та цінувати казки як частину нашої культурної спадщини. Дружній простір і жвавість учнів показали, як казкові оповіді можуть надихати та зближувати.

✿ 7 листопада українська громада з Вінги відродила чарівність давніх традицій, провівши перші вечорниці, організовані місцевою філією СУР. У святковій атмосфері юнаки в кожухах вирушили кінним возом до дівчат, які чекали їх у новому приміщенні організації. Свято нагадало про ті часи, коли вечорниці були місцем зустрічей, пісень і спільних занять до пізньої ночі. Дівчата в традиційному вбранні пряли, шили та вчилися ремеслам у старших жінок, а хлопці демонстрували свою спритність у рубанні дров. Господиня вечора, голова організації Оксана Габор, гостинно частувала всіх хлібом, спеченим у глиняної печі, що наповнило зустріч відчуттям затишку й домашнього тепла.

Пишаємося нашими дітьми!

13 листопада 2025 року у Професійній школі «Кривий» відбувся натхненний культурно-освітній захід, присвячений Дню української мови.

12 листопада Арадська філія СУР організувала у своєму приміщенні захід, присвячений Дню української мови